

I slutningen af august blev der spillet Hamlet på Kronborg. 6 udsolgte forestillinger med Jude Law i titelrollen; en københavnerbegebenhed ville man have kaldt det, hvis forestillingen altså havde spillet lidt længere sydpå. Takket være en fornem indsats af Hamletscenens leder, instruktøren Lars Romann Engel, lykkedes det at arrangere en samtale mellem forestillingens instruktør Michael Grandage og Lars Romann Engel. Et af de største scoop i det postomdelte fagblads historie kommer her:

Michael Grandage i samtale med Lars Romann Engel

LRE: Hvad var din vej til instruktørfaget?

MG: Min teaterkarriere begyndte med at jeg blev uddannet som skuespiller. Det var i begyndelsen af firserne. Jeg spillede mange forskellige roller, og i flere år var jeg utrolig engageret i skuespillerfaget. I midten af trediveerne begyndte jeg at blive meget frustreret over min manglende kontrol over mit eget liv. Og i kølvandet på den oplevelse fik jeg også scenskæb. Så efter 12 år stoppede jeg som skuespiller. I 1995 besluttede jeg mig for at begynde at instruere. Jeg kendte branchen indefra og valgte at arbejde med modne skuespillere til at begynde med. Det gav en ro i prøvelokalet og langsomt udviklede jeg mit instruktørtalent.

LRE: Hvilke tekster foretrækker du at arbejde med?

MG: Moderne tekster lige såvel som klassiske. Jeg er meget alsidig i min smag. Jeg synes det er mest udviklende og udfordrende at skifte mellem genrerne. Jeg har arbejdet meget med nyskrevet dramatik, og også meget med klassikere. Musicals har jeg faktisk også sat op, og snart skal jeg i gang med min første operaopsætning.

LRE: Fortæl om jobmulighederne for instruktører i England?

MG: For det første er vi jo rigtig mange. Flere tusinde. Alle kalder sig instruktører blot de har været på et enkelt privat kursus. Det er selvfølgelig lidt problematisk. Men på den anden side er det også nærmest umuligt for den kategori af instruktører at finde arbejde. Konkurrencen er benhård. For mig eget vedkommende tog det mig lang tid at vænne

Donmar Warehouse: Hamlet
instruktion: Michael Grandage,
Copyright Donmar Warehouse/HamletScenen/Rolf Konow

mig til at kalde mig selv instruktør. Som skuespiller havde jeg jo selv oplevet mange instruktører i prøvelokalet, - og havde derfor en naturlig respekt for det kæmpe arbejde det kræver at iscenesætte en forestilling.

LRE: Hvad er lønnen for en instruktør i England?

MG: Der er ligesom to overordnede lønsystemer. Enten arbejder du på et ikke kommercielt teater eller også arbejder du netop på et kommercielt teater. Sjovt nok er der flest af de første. Her er lønnen ikke dårlig men absolut heller ikke velbetalt. Det er vist ingen nyhed at det er de færreste som bliver rige i teaterbranchen. Overenskomsten siger 4.500 pund for en opgave på de ikke kommercielle teatre. Tilgængæld er der fri forhandlingsret på de kommercielle teatre, så hvis du selv eller din agent er god til at forhandle løn er den vist OK.

LRE: Hvilke arbejdsopgaver har instruktøren på et teater udover at instruere forestillingen?

MG: Det forventes at instruktøren laver rollebesætningen, udvikler totalt koncept i samarbejde med scenografen, leder prøvearbejdet naturligvis, gør forestillingen færdig til premiere og dernæst "passer" forestillingen i spilleperioden.

LRE: Hvor langt er jeres generelle prøvetid?

MG: 5 uger er det almindelige.

LRE: Hvordan er jobmulighederne for unge instruktørtalenter?

MG: De er faktisk utrolig gode. I England oplever jeg, at de etablerede instruktører er meget imødekommende og generøse overfor nye talenter. Jeg har også selv en ganske ung instruktør som samarbejdspartner på Donmar Warehouse. Det skaber en god dynamik og samtidig er det utrolig inspir-

Donmar Warehouse: Hamlet, instruktion: Michael Grandage
Copyright Donmar Warehouse/HamletScenen/Rolf Konow

erende og lærerigt at møde de unge med anderledes ideér end dem du selv har oppe i hovedet. Vi har også en lang tradition for mesterlære, hvor de yngre instruktører assisterer de ældre. En slags mentorordning. I England er vi ikke bange for nyt talent.

LRE: Hvordan forbereder du dig på et prøvetløb?

MG: Det er selvfølgelig lidt forskelligt. Og så alligevel ikke. Jeg læser stykket mange gange til jeg får en masse billeder. Ligesom kan mærke universet. For mig er det utrolig vigtig at instruktøren stiller sig til rådighed for teksten og søger at finde ind til den særlige "ånd" dramatikeren har villet formidle. Jeg har stor respekt for forfattere. Jeg opfatter derfor også mig selv som en fortolkende kreativ kunstner fremfor en skabende kunstner. Heri synes jeg der ligger en kæmpe forskel. Min fornemmeste opgave er at iscenesætte værket på den bedst tænkelige måde, - fremfor at iscenesætte mig selv via værket på den mest opsigtsvækkende måde. Måske et spørgsmål om modenhed.

LRE: Kan du beskrive din egen stil?

MG: Jeg er helt klart tekstinstruktør. Teksten er mit landkort jeg forsøger at finde rundt i. På samme måde er rytmen i replikker og tekstens flow vigtige navigations redskaber i mit arbejde. Jeg er meget optaget af

universer og stemninger. Og jo større enkelthed jeg kan opnå i det visuelle sceniske udtryk des bedre. Lys betyder rigtig meget. Altså arbejdet med hvad som er i fokus i de enkelte scener. Når alle udtryksparametre går i hak oplever jeg en slags transcendens. Det er de særlige momenter jeg søger i mit arbejde.

LRE: Hvad betyder publikum for dig?

MG: Publikum betyder alt. Som instruktør laver jeg en pagt med publikum når forestillingen begynder. Hvis jeg er lykkedes tager publikum med mig ud på en rejse. De accepterer lige som spillereglerne. Det i sig selv synes jeg er en fantastisk dimension ved teatret. Ofte taler jeg også med publikum efter forestillinger. Det er utroligt lærerigt og ganske interessant at høre deres vidt forskellige fortolkninger af hvad de har set på scenen. Tit og ofte oplevelser jeg ikke har skæn-

ket en tanke.

LRE: Hvad betyder mest for dig som instruktør?

MG: Helt sikkert det privilegie det er at lede en skuespiller ind i en rolle. Det er en vidunderlig rejse. Også for mig.....

Michael Grandage by Hugo Glendinning

Michael Grandage, 47 år.
Instruktør og Kunstnerisk leder af Donmar Warehouse, West End London

Lars Romann Engel, 41 år
Instruktør, teaterdirektør og Kunstnerisk leder af HamletScenen i Helsingør